

Odpovědnostní vztahy

1) Mezi dvěma podnikateli byla uzavřena obchodněprávní smlouva, podle které měla výrobní společnost Alfa dne 1. 11.2007 dodat obchodní společnosti Beta zboží v hodnotě 100 000 Kč určené k dalšímu prodeji. V tomto termínu však zboží dodáno nebylo. Druhý den (2.11.2007) společnost Beta oznámila, že toto jednání společnosti Alfa považuje za porušení smlouvy a hodlá se bránit. Vznese několik nároků. Posuďte a okomentujte jejich oprávněnost (i ve vzájemném vztahu) a zdůvodněte.

- a) Požadovala zaplacení úroků z prodlení za každý den prodlení ve výši 7% p.a.
- b) Požadovala náhradu plné výši škody, která jí v důsledku prodlení vznikla.
- c) Požadovala náhradu ušlého zisku, který vznikl v důsledku nemožnosti následného prodeje zboží.
- d) Vyhrožovala, že odstoupí od smlouvy a že bude požadovat zaplacení „sankčního penále“ ve výši 1% ze smluvní ceny za každý další den prodlení.
- e) Vedle těchto nároků dále trvala na dodání sjednaného zboží.

2) Mezi nepodnikatelem fyzickou osobou a obchodní společností byla uzavřena zasílatelská smlouva. Pro případ prodlení s placením úplaty byl sjednán úrok z prodlení ve výši 1,5% za každý den prodlení. K prodlení opravdu došlo a zasílatel nyní požaduje zaplacení odpovídající částky.

- a) Je možno smluvit výši úroků z prodlení, na které je nárok přímo ze zákona?
- b) Je postup zasílatele v uvedeném případě oprávněný?
- c) Jaká je zákonná výše úroků z prodlení?
- d) Jak se v tomto ohledu liší občanský a obchodní zákoník?
- e) Je možno v důsledku prodlení požadovat také náhradu škody? Jaký vztah úroků z prodlení a náhrady škody?

3) Pan Vokoun (živnostník, fyzická osoba) uzavřel se svým stálým dodavatelem - obchodní společností Eliška, s.r.o., písemnou smlouvu. Podle té měla společnost na objednávku připravit pro kupujícího 50 kg výběrového vepřového zboží. Dle znění smlouvy se „místo dodání řídí ustanoveními obecné části obchodního zákoníku“. Tuto formulaci „propašoval“ do smlouvy pan Vokoun, neboť byl přesvědčen, že platí zásada donosnosti (§ 337 ObchZ) a společnost bude tak mít tentokrát povinnost mu zásilku bezplatně dovést do jeho místa podnikání.

Ve smluvený den však společnost pouze zboží připravila k odběru ve svém expedičním skladu v sídle společnosti a čekala, že si ho pan Vokoun přijede vyzvednout. Druhý den velmi brzy ráno došlo v prostoru skladu k vloupání a zboží bylo z velké části poškozeno, ochutnáno a rozkradeno. Ještě toho dne došlo k výměně názorů o tom, kdo ponese náklady. Posuďte jejich oprávněnost:

- a) Pan Vokoun tvrdil, že společnost měla povinnost mu zboží dodat do místa podnikání dle smlouvy. Jelikož toto nesplnila, dostala se do prodlení a tedy zcela jistě nese nebezpečí škody na věci.
- b) Společnost Eliška tvrdila, že v prodlení byl pan Vokoun, neboť nepřevzal zboží, které pro něj bylo připraveno. Proto nese nebezpečí škody on.
- c) Společnost Eliška tvrdila, že jí navíc vznikly dodatečné náklady tím, že zboží musela skladovat o den déle, přestože měla sjednáno jiné využití místa ve skladu. Požaduje úhradu těchto nákladů.

4) Podle smlouvy mezi společností a živnostníkem měla být provedena oprava strojního zařízení v prostorách společnosti do 15. 2. 2008. Do této doby však oprava dokončena nebyla. Jelikož zařízení v důsledku toho nemůže pracovat, vzniká společnosti škoda. Požaduje tedy její náhradu. Živnostník se však brání, že jeho dva zaměstnanci onemocněli a navíc se vyskytly technické komplikace. Vznik škody prý „nijak nezavinil, nedalo se mu nijak zabránit“. Snažil se prý jak jen to šlo a „úmysl v tom žádný nebyl“.

- a) Je živnostník v uvedeném případě odpovědný za vzniklou škodu?
- b) Jaké jsou předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu?
- c) Jaká je koncepce odpovědnosti za škodu v obchodním právu?

5) Dle smlouvy mezi dvěma podnikateli má být do 30. 10. 2007 dodáno zboží vyrobené na zakázku. Dodání je ve smlouvě stanoveno tak, že dodavatel dopraví zboží do určeného skladu odběratele a při převzetí také proběhne úhrada v hotovosti. Dodavatel výrobu včas a řádně zajišťuje, brzy ráno v den dodání, kdy je připraven plnit a zboží dopravit je však v okolí náhle vyhlášena stávka dopravců spojená s masivní demonstrativní blokadou silnic. Obě přístupové komunikace, kterými je možné se do provozovny dostat, jsou neprostupně zablokované. Dle posledních informací bude protestní akce trvat možná i několik dní. Odběratel zboží potřebuje, z prodlení mu vzniká nemalá škoda včetně ušlého zisku. Část zboží navíc potřeboval k jednorázové akci, kterou měl připravenou se svým nejvlivnějším zákazníkem; v důsledku toho mu vznikla dodatečná mimořádná škoda, neboť tento zákazník s ním přerušil všechny kontakty.

- a) Je dodavatel v prodlení?
- b) Je dodavatel povinen k náhradě škody?
- c) Může součástí škody být i ona mimořádná škoda vztahující se ke speciálnímu zákazníkovi?
- d) Je dodavatel v tomto případě povinen platit smluvní pokutu, pokud byla ve smlouvě sjednána?
- e) Co je to „exculpate“ a co je to „liberace“?
- f) Co kdyby důvod neplnění spočíval v tom, že bez jeho přičinění i zavinění se dostal do druhotné platební neschopnosti a jeho zaměstnanci proto v průběhu výroby dali výpověď?
- g) Co se stane v případě, až blokáda skončí?
- h) Co kdyby stávka s blokadou nastaly až 31. 10. 2006 a dodavatel by byl v té době v prodlení?
- i) Co by se stalo v případě, když by nastala překážka bránící v plnění, která by byla zcela jistě trvalá?

6) V smlouvě mezi dvěma podnikateli, ve které šlo o specifické technologické zařízení, které mělo být pro objednatele dle jeho požadavků vyvinuto a vyrobeno jako prototyp, si strany v písemné smlouvě dohodly, že omezují rozsah náhrady škody, která vznikne v důsledku zpoždění s předáním. Rozsah náhrady škody se omezuje částkou 500 000 Kč. Sjednaly si také omezení rozsahu náhrady škody vzniklé v důsledku nedodržení parametrů zařízení, pokud hodnoty nepřekračují hodnoty sjednané o více než 17%. Tato škoda může činit maximálně 40 smluvní ceny.

- a) Jsou taková smluvní ujednání právně přípustná? Která zákonná ustanovení jsou relevantní?
- b) Jakými jinými prostředky by bylo možno omezení rozsahu hrazené škody dosáhnout?

7) V roce 1995 byla porušena povinnost ze závazku ze smlouvy mezi dvěma podnikateli. Dlužník nakonec závazek splnil, ovšem s několikaměsíčním zpožděním. Vzniklou škodu však nikdy neuhradil. V roce 2000 písemně uznal, že je k náhradě této škody povinen. V roce 2004, kdy neustále nebyl schopen náhradu škody finančně zaplatit, ho alespoň věřitel přiměl písemně prodloužit promlčecí dobu o pět let. Nyní, v roce 2006, kdy se dlužník konečně dostal z finančních obtíží a byl by schopen náhradu škody zaplatit, obrátil se na něj věřitel. Dlužník ovšem, zcela vysmátý namítá, že vše je již promlčeno.

- a) Je dlužník povinen zaplatit škodu?
- b) Lze nárok vymáhat u soudu?
- c) Lze písemně prodlužovat promlčecí dobu?

8) Má odstoupení od smlouvy vliv na náhradu škody?